

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: Zemědělec – farmář 41-51-H/01
Zahradník 41-52-H/01

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět:

Ročník: třetí

Téma: Vybrané zahradnické plodiny
květák

Vypracoval: Ing. Lenka Prokúpková

Materiál: VY_32_INOVACE_223

Datum: 17.11.2012

Anotace: původ, význam, vlastnosti,
obsah, charakteristika, odrůdy,
prostředí, hnojení, ošetřování, sklizeň,
choroby, léčivé účinky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Květák (*Brassica oleracea* V. *Botrytis*) karfiól - lidový název

Čeledě - **Brukvovité**

konzumní část – zdužnatělé květenství

Původ:

- Kypr, Anglie- název kyperský salát
- 16.stol. Evropa, ČR - Polabí
- vznik- vyšlechtěním brukve zelné

Význam pěstování:

- nejrozšířenější, snadno stravitelná zelenina

1.Přímý konzum

2.Konzervářenský, mrazírenský průmysl

3.Kuchyňské úpravy- vařen, smažení

Vlastnosti rostliny:

- dvouletá (semena lze získat i během prvního veg. roku)
samosprašná, chladnuzdorná

Obsah látek:

- ☐ 91% vody, min.látky - K,Ca, P, Na, Mg,S
- vysoký obsah vitamínu C, B 12, P
B5 (kys.pantotenová), B6 (kys.listová)

Biologická charakteristika:

- ☐ **Kořen:** hluboký, kúlový, dobře vyvinutý
- ☐ **Košťál:**
 - krátký, na něm se vytváří růžice zdužnatělého květenství
 - tvar růžice: a)plochá b)klenutá
- ☐ **Listy:** mohutné, podlouhlé, ojíňené, spirálovitě uspořádané
- ☐ **Květenství:** křehké, bílá barva (nově – fialová. zelená...)
- ☐ **Plod:** šešule, červeno-hnědá, klíčivost 4 – 5 let

Přehled kultivarů kvěťáku:

dle doby pěstování:

- a) rané (předpěstování sadby)
- b) velmi rané Bora, Expres, Opal
- c) středně raný: Gameta
- d) polopozdní: Briliant
- e) pozdní: Amfora, Delta F1

Barevné kultivary kvěťáku:

fialové, zelené, oranžové, modré

Nové, moderní, barevné odrůdy květáku:

fialová odrůda Graffiti, zelená, modrá.....

Požadavky na prostředí, hnojení:

- vysoké požadavky na vysokou vzdušnou vlhkost (údolí řek)
- hnojení hnojem, kompostem
- doplnění průmyslovými hnojivy
- půda- humózní, záhřevná, pH 6,8 – 7,2, trat' č. 1 - 2

Výsevy, výsadba

▪ výsevy pro sadbu:

doba výsevu - rané sklizně - leden

- letní sklizeň – přímé výsevy

- výsadba předpěstované sadby:

- spon 50 x 50 cm (raný)

- spon 60 x 60 cm (pozdní)

Ošetřování:

- záливka po celou dobu pěstování
- okopávka, plečkování
- zalamování a svazování listů x zabarvení růžic sluncem

Sklizeň:

- probírkou, sklízecími plošinami
- rozhodující - velikost růžice, barva , zdravotní stav

Výnosy - rané odrůdy – 10 – 20 t.ha⁻¹, pozdnější – 20 – 30 t.ha⁻¹

Léčivé účinky:

- odvodnění organismu
- snižování krevního tlaku
- vysoký obsah kyseliny listové – zvýšení krve tvorby
- prevence rakoviny tlustého střeva

Choroby kvěťáku:

Fyziologické :

Poškození chladem

Poškození mrazem

Tvorba vyběhlic

Virové:

Virová mozaika kvěťáku

Poškození růžice kvěťáku nedostatkem Mo

Kontrolní otázky:

- 1. Jaký je původ květáku?**
- 2. Květák je významnou potravinou, jaký je význam pěstování pro člověka?**
- 3. Znáte zdravou přípravu této zeleniny pro výživu člověka?**
- 4. Jmenujte přehled kultivarů květáku ve vztahu k pěstování**
- 5. Jaké barevné kultivary existují v současném pěstování?**
- 6. Má květák nějaké zvláštní požadavky na prostředí?**
- 7. Kdy se provádí výsevy a výsadba květáku?**
- 8. Vysvětlete pojem spon výsadby?**
- 9. V jaké závislosti jsou spony při pěstování raných a pozdních odrůd?**
- 10. Důležitým prvkem při ošetřování květáku je zalamování a svazování listů. Proč se tento zásah provádí?**
- 11. Jaké jsou nejvýznamnější choroby květáku?**
- 12. Porovnejte výnosy raných a pozdních odrůd květáku.**

Zdroj:

<http://www.prirodni->

[matrace.cz/files/image/SHOW%202011/d4becded0a_2193038_o2.jpg](http://www.prirodni-matrace.cz/files/image/SHOW%202011/d4becded0a_2193038_o2.jpg)

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7c/Cauliflower.jpg/258px-Cauliflower.jpg>

http://obrazky.fudge.cz/43/barevnej_kvetak.jpg

<http://www.zahradaapriroda.cz/wp-content/uploads/2012/07/barevn%C3%A9-kv%C4%9Bt%C3%A1ky-300x300.jpg>

<http://www.jikl.cz/img/p/1383-2066-large.jpg>

http://web2.mendelu.cz/af_221_multitext/vyziva_rostlin/images/biogenni_prvky/mo/def_mo_kvetak_5.jpg

Literatura:

Malý Ivan a kol. Polní zelinářství, Praha: Agrospoj, 1998.